

XUẤT NHẬP KHẨU HÀNG HÓA VÀ DỊCH VỤ DU LỊCH LỮ HÀNH 6 THÁNG ĐẦU NĂM 2021 TRƯỚC BỐI CẢNH ĐẠI DỊCH COVID-19

● NGUYỄN THỊ THU TRANG

TÓM TẮT:

Ngành Du lịch đóng vai trò quan trọng trong thúc đẩy mậu dịch quốc tế và còn giúp các ngành khác như nông nghiệp, vận tải, thủ công mỹ nghệ gia tăng xuất khẩu trực tiếp các sản phẩm của mình, đồng thời còn góp phần bảo tồn và phát triển văn hóa, truyền thống của dân tộc. Bài viết phân tích tình hình xuất nhập khẩu hàng hóa và dịch vụ du lịch lữ hành 6 tháng đầu năm 2021 trong bối cảnh dịch Covid-19.

Từ khóa: du lịch lữ hành, Covid-19, kinh tế vĩ mô, kim ngạch xuất nhập khẩu, kinh tế - xã hội, khách quốc tế, dịch vụ vận tải hành khách.

1. Đặt vấn đề

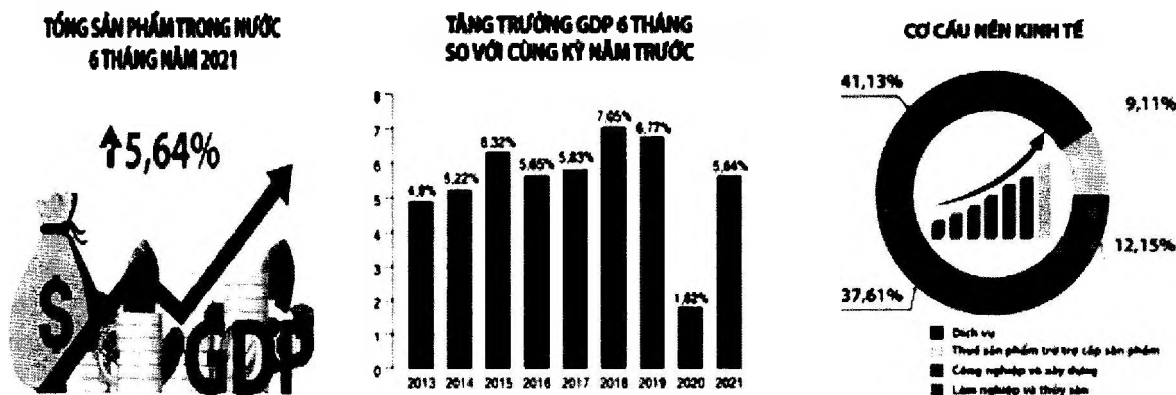
Dịch Covid-19 diễn ra trong năm 2020 đã tác động mạnh đến nền kinh tế Việt Nam, trong đó, du lịch là ngành chịu ảnh hưởng của đại dịch rõ ràng nhất. Bên cạnh đó, hoạt động xuất nhập khẩu của Việt Nam cũng bị ảnh hưởng không nhỏ, “nhập siêu” đã quay trở lại trong thời gian dài “xuất siêu”. Trong bối cảnh đại dịch Covid-19 chưa được kiểm soát trên thế giới, diễn biến phức tạp, hoạt động thương mại và đầu tư suy giảm, các nước nhập khẩu siết chặt hàng rào phi thuế quan và bảo hộ trong nước gia tăng.... hoạt động du lịch quốc tế chưa được mở cửa trở lại, du lịch nội địa đang phục hồi dần và giữ vai trò duy trì sự ổn định của toàn ngành. Nền kinh tế Việt Nam có sự liên kết và phụ thuộc vào nhiều nền kinh tế các quốc gia khác, nên những tác động đối với nền kinh tế Việt Nam cũng tương quan với các tác động đối

với các nền kinh tế khác sau khi dịch Covid-19 bùng phát trên toàn thế giới. Việt Nam vẫn được cho là một trong số ít các quốc gia sẽ tiếp tục tăng trưởng trong năm 2020, mặc dù những quốc gia khác trên thế giới được dự báo rơi vào suy thoái. Nếu nắm bắt được xu hướng mới, Việt Nam sẽ có cơ hội bứt phá, do vậy, các doanh nghiệp cần chuẩn bị sẵn sàng để ngay sau khi dịch qua đi, thị trường du lịch khởi sắc, sẽ có những sản phẩm phù hợp phục vụ du khách, đồng thời hoạt động xuất nhập khẩu cũng giữ vững mục tiêu phát triển.

2. Khái quát tình hình kinh tế vĩ mô 6 tháng đầu năm 2021

Trong bối cảnh dịch Covid-19 vẫn còn diễn biến phức tạp, nhưng bức tranh kinh tế - xã hội Việt Nam 6 tháng đầu năm 2021 tiếp tục duy trì ổn định và đạt được những kết quả tích cực trên các lĩnh vực. (Hình 1)

Hình 1: Tình hình kinh tế - xã hội của Việt Nam trong 6 tháng đầu năm 2021

Nguồn: Tổng cục Thống kê

Nền kinh tế duy trì được mức tăng trưởng 5,64%, cao hơn tốc độ tăng 1,82% của 6 tháng đầu năm 2020 nhưng thấp hơn tốc độ tăng 7,05% và 6,77% của cùng kỳ năm 2018 và 2019, đây là mức tăng trưởng khá so với các nước trong khu vực và trên thế giới, kinh tế vĩ mô ổn định, lạm phát được kiểm soát ở mức thấp.

Trong 6 tháng đầu năm 2021, cung cầu hàng hóa trong nước được bảo đảm, hoạt động mua sắm hàng hóa, tiêu dùng và xuất khẩu tăng cao. Trong khu vực dịch vụ, hệ thống nhà hàng và cơ sở dịch vụ ăn uống tại chỗ, vận tải hành khách gặp nhiều khó khăn do thực hiện giãn cách xã hội để phòng chống dịch bệnh. Tăng trưởng của khu vực dịch vụ trong 6 tháng đầu năm chỉ cao hơn tốc độ tăng 0,48% của cùng kỳ năm 2020.

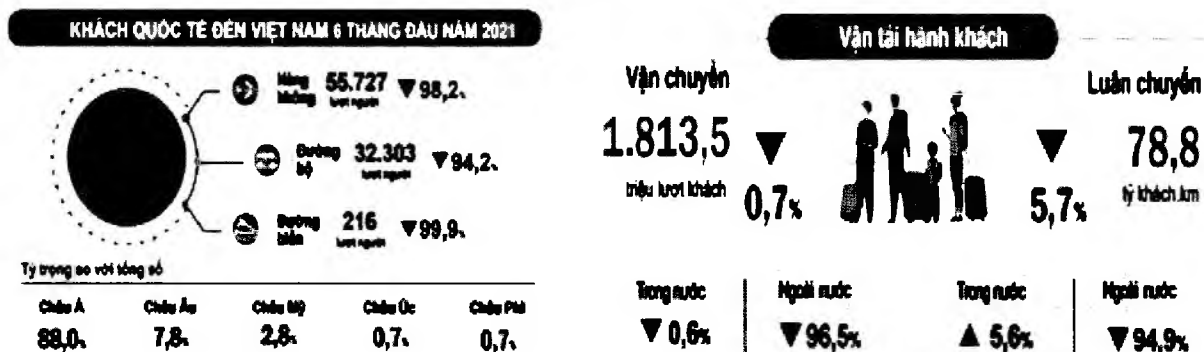
Lao động việc làm trong 6 tháng đầu năm được duy trì so với cùng kỳ năm trước, tỷ lệ thất nghiệp trong độ tuổi lao động và thu nhập bình quân của

người làm công hưởng lương giữ được ổn định; an sinh xã hội được quan tâm thực hiện. Tỷ lệ thất nghiệp chung của cả nước trong 6 tháng đầu năm 2021 ước tính là 2,30% (quý I là 2,19%; quý II là 2,40%). Tỷ lệ thất nghiệp trong độ tuổi lao động ước tính là 2,52%; trong độ tuổi thanh niên (từ 15 - 24 tuổi) ước tính là 7,45%.

3. Du lịch lữ hành 6 tháng đầu năm 2021

Du lịch là một trong những ngành bị ảnh hưởng trực tiếp bởi đại dịch Covid - 19. Nhìn lại năm 2020, tác động của đại dịch Covid -19 tới ngành Du lịch Việt Nam vô cùng nặng nề. Việt Nam chưa mở cửa du lịch quốc tế nên 6 tháng đầu năm 2021, lượng khách và doanh thu dịch vụ lữ hành tiếp tục giảm mạnh so với cùng kỳ năm trước, lượng khách đến chủ yếu là chuyên gia, lao động kỹ thuật nước ngoài làm việc tại các dự án ở Việt Nam và lái xe vận chuyển hàng hóa tại các cửa khẩu đường bộ. (Hình 2)

Hình 2: Lượng khách và dịch vụ vận tải hành khách trong 6 tháng đầu năm 2021

Nguồn: Tổng cục Thống kê

Theo thống kê, tính chung 6 tháng đầu năm 2021, khách quốc tế đạt 88,2 nghìn lượt người, giảm 97,6% so với cùng kỳ năm trước. Trong đó, khách đến bằng đường hàng không đạt 55,7 nghìn lượt người, chiếm 63,2% lượng khách quốc tế đến Việt Nam, giảm 98,2%; bằng đường bộ đạt 32,3 nghìn lượt người, chiếm 36,6% và giảm 94,2%; bằng đường biển đạt 216 lượt người, chiếm 0,2% và giảm 99,9%. Khách đến từ châu Á vẫn ở mức cao nhất với 77,6 nghìn lượt người, chiếm 88% tổng số khách quốc tế đến nước ta, nhưng giảm 97,2% so với cùng kỳ năm trước. Trong đó, khách đến từ tất cả các thị trường chính đều giảm mạnh: Trung Quốc đạt gần 36,7 nghìn lượt người, giảm 96% so với cùng kỳ năm trước; Hàn Quốc giảm 97,8%; Đài Loan giảm 96,5%; Nhật Bản giảm 97,6%; Lào giảm 87,8%. (Hình 2)

Doanh thu du lịch lữ hành 6 tháng ước tính đạt 4,5 nghìn tỷ đồng, chiếm 0,2% tổng mức và giảm 51,8% so với cùng kỳ năm trước, do Việt Nam chưa mở cửa du lịch quốc tế để khống chế dịch Covid-19, đồng thời một số địa phương thực hiện giãn cách xã hội nên du lịch nội địa kém sôi động.

Một số địa phương có doanh thu du lịch lữ hành 6 tháng giảm mạnh so với cùng kỳ năm trước, như: Bắc Ninh giảm 61,8%; TP. Hồ Chí Minh giảm 53,6%; Hải Phòng giảm 46,5%; Hà Nội giảm 44,3%; Đà Nẵng giảm 43,5%; Quảng Ninh giảm 36,6%; Cần Thơ giảm 20,3%.

Doanh thu dịch vụ lưu trú, ăn uống so với cùng kỳ năm trước của một số địa phương cũng có biến động nhẹ, như: Hải Phòng tăng 4,9%; Cần Thơ tăng 2,5%; Đà Nẵng tăng 1,3%; Hà Nội giảm 2,3%; TP. Hồ Chí Minh giảm 3,3%; Bắc Ninh giảm 4,2%; Quảng Ninh giảm 5,5%.

Từ năm 2020, dịch Covid-19 đã biến du lịch từ ngành tăng trưởng ổn định nhất trở thành ngành bị ảnh hưởng nhất. Tuy nhiên, nhờ sự chỉ đạo quyết liệt của Chính phủ, Việt Nam đã nhanh chóng khống chế dịch. Theo công bố của Tổng cục Thống kê, sự ảnh hưởng của du lịch thấy rõ nhất ở các địa phương trọng điểm như Đà Nẵng, TP. Hồ Chí Minh, Hà Nội, Bà Rịa - Vũng Tàu,...

Định hướng chung cho giai đoạn phục hồi 2021 - 2023, Việt Nam cần lấy du lịch nội địa làm trọng tâm khai thác. Nhu cầu đi du lịch của người dân vẫn rất lớn, do đó việc phục hồi du lịch phải gắn với những sản phẩm mới, sáng tạo mới.

4. Xuất nhập khẩu hàng hóa, dịch vụ trong 6 tháng đầu năm 2021

Trong bối cảnh dịch bệnh Covid-19 tiếp tục có những diễn biến phức tạp, lan rộng ra nhiều tỉnh, thành phố trên cả nước, đã tác động đến hoạt động sản xuất của một số doanh nghiệp trong khu công nghiệp, kim ngạch xuất, nhập khẩu tháng 6/2021 giảm nhẹ so với tháng trước, tuy nhiên vẫn đạt tăng trưởng khá so với cùng kỳ năm trước. Tính chung 6 tháng đầu năm 2021, tổng kim ngạch xuất, nhập khẩu hàng hóa đạt 316,73 tỷ USD, tăng 32,2% so với cùng kỳ năm trước, trong đó xuất khẩu đạt 157,63 tỷ USD, tăng 28,4%; nhập khẩu đạt 159,1 tỷ USD, tăng 36,1. Cán cân thương mại 6 tháng ước tính nhập siêu là 1,47 tỷ USD.

** Về xuất, nhập khẩu hàng hóa*

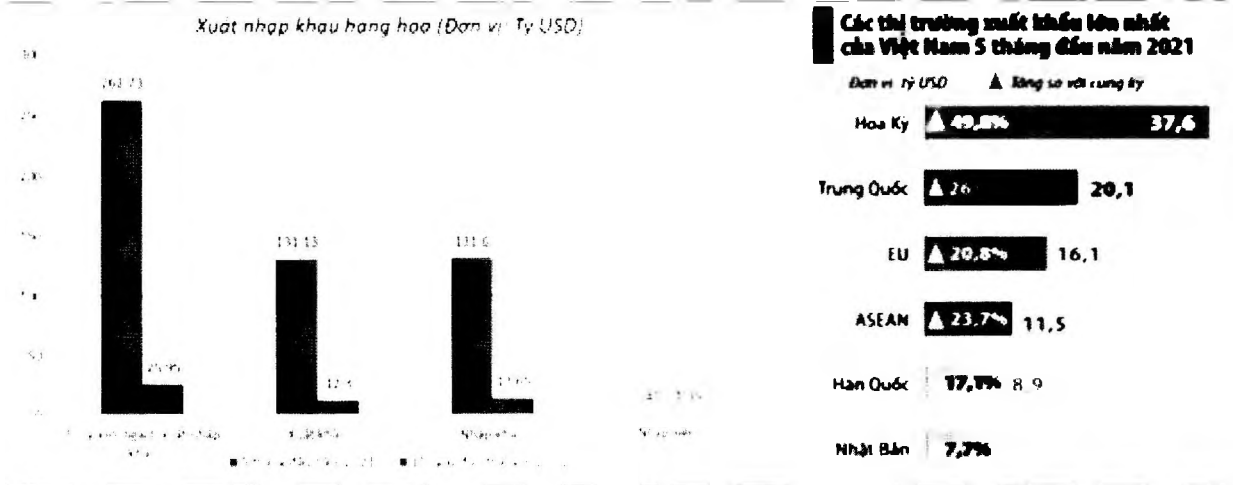
Tổng kim ngạch xuất, nhập khẩu hàng hóa 6 tháng đầu năm 2021 đạt 316,73 tỷ USD, tăng 32,2% so với cùng kỳ năm trước, trong đó xuất khẩu đạt 157,63 tỷ USD, tăng 28,4%; nhập khẩu đạt 159,1 tỷ USD, tăng 36,1. Cán cân thương mại 6 tháng đầu năm 2021 ước tính nhập siêu 1,47 tỷ USD. (Hình 3)

Kim ngạch xuất khẩu hàng hóa ước tính đạt 157,63 tỷ USD, tăng 28,4% so với cùng kỳ năm trước, trong đó khu vực kinh tế trong nước đạt 40,89 tỷ USD, tăng 16,8%, chiếm 25,9% tổng kim ngạch xuất khẩu; khu vực có vốn đầu tư nước ngoài (kể cả dầu thô) đạt 116,74 tỷ USD, tăng 33%, chiếm 74,1%. Trong 6 tháng đầu năm 2021 có 25 mặt hàng đạt kim ngạch xuất khẩu trên 1 tỷ USD, chiếm 88,9% tổng kim ngạch xuất khẩu.

Về cơ cấu nhóm hàng xuất khẩu, nhóm hàng công nghiệp nặng và khoáng sản ước tính đạt 84 tỷ USD, tăng 29,3% so với cùng kỳ năm trước; nhóm hàng công nghiệp nhẹ và tiểu thủ công nghiệp ước tính đạt 58 tỷ USD, tăng 31,2%; nhóm hàng nông, lâm sản đạt 11,58 tỷ USD, tăng 15,8%; nhóm hàng thủy sản đạt 4,05 tỷ USD, tăng 12,4%.

Về thị trường xuất khẩu hàng hóa, Hoa Kỳ là thị trường xuất khẩu lớn nhất của Việt Nam với kim ngạch đạt 44,9 tỷ USD, tăng 42,6% so với cùng kỳ năm trước. Tiếp đến là thị trường Trung Quốc đạt 24,4 tỷ USD, tăng 24%; thị trường EU đạt 19,3 tỷ USD, tăng 17,4%; thị trường ASEAN đạt 13,8 tỷ USD, tăng 26%; thị trường Hàn Quốc đạt 10,5 tỷ USD, tăng 14,7%; thị trường Nhật Bản đạt 9,9 tỷ USD, tăng 6,9%.

Hình 3: Tình hình xuất nhập khẩu 6 tháng đầu năm 2021

Nguồn: Tổng cục Thống kê

Kim ngạch nhập khẩu hàng hóa ước tính đạt 159,1 tỷ USD, tăng 36,1% so với cùng kỳ năm trước, trong đó khu vực kinh tế trong nước đạt 55,9 tỷ USD, tăng 30,2%; khu vực có vốn đầu tư nước ngoài đạt 103,2 tỷ USD, tăng 39,5%. Trong 6 tháng đầu năm 2021 có 31 mặt hàng nhập khẩu đạt trị giá trên 1 tỷ USD, chiếm tỷ trọng 87,4% tổng kim ngạch nhập khẩu.

Về cơ cấu nhóm hàng nhập khẩu 6 tháng đầu năm 2021, nhóm hàng tư liệu sản xuất ước tính đạt 149,32 tỷ USD, tăng 36,7% so với cùng kỳ năm trước; trong đó nhóm hàng máy móc thiết bị, dụng cụ phụ tùng đạt 72 tỷ USD, tăng 33%; nhóm hàng nguyên, nhiên, vật liệu đạt 77,35 tỷ USD, tăng 40,2%; nhóm hàng tiêu dùng ước tính đạt 9,78 tỷ USD, tăng 28%.

Về thị trường nhập khẩu hàng hóa 6 tháng đầu năm 2021, Trung Quốc là thị trường nhập khẩu lớn nhất của Việt Nam, với kim ngạch đạt 53,4 tỷ USD, tăng 53% so với cùng kỳ năm trước. Tiếp theo là thị trường Hàn Quốc đạt 25,2 tỷ USD, tăng 21,1%; thị trường ASEAN đạt 20,9 tỷ USD, tăng 47,7%; thị trường Nhật Bản đạt 10,6 tỷ USD, tăng 12,3%; thị trường EU đạt 8,1 tỷ USD, tăng 16,3%; thị trường Hoa Kỳ đạt 7,7 tỷ USD, tăng 9,5%.

Cán cân thương mại hàng hóa nhập siêu 1,47 tỷ USD (cùng kỳ năm trước xuất siêu 5,86 tỷ USD), trong đó, khu vực kinh tế trong nước nhập siêu 15,01 tỷ USD; khu vực có vốn đầu tư nước ngoài (kể cả dầu thô) xuất siêu 13,54 tỷ USD.

Sau nhiều năm liên tiếp duy trì xuất siêu, cán

cân thương mại đã chuyển hướng sang nhập siêu. Điều này không đáng lo ngại, bởi nhập siêu chủ yếu do doanh nghiệp tăng nhập khẩu nguyên, phụ liệu phục vụ sản xuất, hơn nữa các mặt hàng nhập khẩu nhiều chủ yếu gồm nguyên liệu phục vụ hoạt động sản xuất, đặc biệt là cho sản xuất của nhóm hàng xuất khẩu. Việc nhập khẩu tăng lên thậm chí còn là tín hiệu đáng mừng chứ không phải đáng lo.

*** Về xuất, nhập khẩu dịch vụ**

6 tháng đầu năm 2021, ước tính đạt 1,77 tỷ USD, giảm 68,5% so với cùng kỳ năm trước, trong đó dịch vụ du lịch đạt 82 triệu USD (chiếm 4,6% tổng kim ngạch), giảm 97,4%; dịch vụ vận tải đạt 147 triệu USD (chiếm 8,3%), giảm 80,8%. Kim ngạch nhập khẩu dịch vụ 6 tháng ước tính đạt 9,47 tỷ USD, tăng 6,4% so với cùng kỳ năm trước, trong đó dịch vụ vận tải đạt 4,8 tỷ USD (chiếm 50,2% tổng kim ngạch), tăng 32,7%; dịch vụ du lịch đạt 1,8 tỷ USD (chiếm 19%), giảm 25,9%. Nhập siêu dịch vụ trong 6 tháng là 7,7 tỷ USD.

5. Kết luận

Với những diễn biến phức tạp của dịch Covid-19, du lịch là một trong những lĩnh vực bị ảnh hưởng nặng nề. Để khắc phục hậu quả của dịch Covid-19, đồng thời nhanh chóng khôi phục thị trường, cần xây dựng kế hoạch, phương án, kích cầu du lịch; đẩy mạnh quảng bá, xúc tiến du lịch, nghiên cứu khoa học - công nghệ - môi trường, hợp tác quốc tế, truyền thông và chuyển đổi số trong du lịch,... Xây dựng kế hoạch nghiên cứu thị trường khách du lịch nội địa và các thông điệp để định

hướng, kích cầu thị trường du lịch nội địa ngay sau khi dịch Covid-19 được kiểm soát.

Để giữ vững nền kinh tế Việt Nam, các Bộ, ngành trong nước cần phối hợp để quy hoạch sản xuất, xuất khẩu theo hướng giảm bớt các mặt hàng có giá trị gia tăng thấp, tập trung vào các mặt hàng có giá trị gia tăng cao; tháo gỡ khó khăn và tạo thuận lợi tối đa cho hoạt động thương

mại nhưng cũng không đánh đổi những vấn đề về lao động, môi trường mà phải gắn với ổn định kinh tế vĩ mô, duy trì ổn định cán cân thương mại. Song hành với phát triển xuất khẩu, Việt Nam cần hiệu quả trong điều hành nhập khẩu thông qua các vấn đề như quy tắc xuất xứ, chống các biện pháp lẩn tránh, phát triển công nghiệp hỗ trợ thay thế hàng nhập khẩu ■

TÀI LIỆU THAM KHẢO:

1. Bộ Công Thương (2021), *Báo cáo tình hình xuất nhập khẩu của Bộ Công Thương 6 tháng đầu năm 2021*.
2. Hiếu Phương, "Khách quốc tế đến Việt Nam 4 tháng giảm 98% so với cùng kỳ 2020", <https://kinhtevadubao.vn/>
3. Tổng cục Thống kê (2021), Website của Tổng cục Thống kê: <https://www.gso.gov.vn/>
4. Website: <http://thoibaotaichinhvietnam.vn>
5. Website: <https://www.hcmcpv.org.vn>

Ngày nhận bài: 10/5/2021

Ngày phản biện đánh giá và sửa chữa: 10/6/2021

Ngày chấp nhận đăng bài: 20/6/2021

Thông tin tác giả:

GV. NGUYỄN THỊ THU TRANG

Khoa Du lịch khách sạn

Trường Đại học Kinh tế - Kỹ thuật công nghiệp

IMPORT-EXPORT OF GOODS AND TOURISM SERVICES DURING THE FIRST 6 MONTHS OF 2021

● **NGUYEN THI THU TRANG**

Lecturer, Faculty of Hospitality and Tourism
University of Economics - Technology for Industries

ABSTRACT:

The tourism industry plays an important role in promoting international trade and also supporting other industries such as agriculture, transportation and handicraft industries to direct export their products, contributing to the preservation of national culture and traditions. This paper analyzes the import and export of goods and tourism services during the first 6 months of 2021 in the context of the on-going Covid-19 pandemic.

Keywords: travel, Covid-19, macroeconomics, import and export turnover, socio-economic, international visitor, passenger transport service.